

ons kenmerk
RM/mg
e-mailadres
rmeijer@consumentenbond.nl
telefoonnummer
070-4454229
datum: 22 juni 2020

Ministerie van Financiën
T.a.v. de heer W.B. Hoekstra
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Betreft: verbod negatieve spaarrente

Geachte heer Hoekstra,

Wat ten tijde van onze vorige brief, medio november, nog een reële dreiging was, is inmiddels een keihard gegeven. Tal van Nederlandse banken heffen een negatieve spaarrente, of treffen daarvoor de noodzakelijke voorbereidingen. Wij vragen u daarom te garanderen dat spaartegoeden tot ten minste 100.000 euro niet worden belast met een negatieve rente. Gesprekken die u met banken heeft gevoerd, hebben geleid tot een tijdelijke geruststelling. De signalen gaan op dit moment echter de verkeerde kant uit. Een wettelijke regeling om deze garantie te bieden, vinden wij daarom noodzakelijk. De uitkomsten van een nieuw panelonderzoek door de Consumentenbond en ingewonnen advies van Boels Zanders Advocaten geven hiertoe wat ons betreft nóg meer aanleiding.

Schrikbeeld voor consumenten

In navolging van ABN Amro voeren ING en Rabobank op 1 juli aanstaande een negatieve rente van 0,5% in voor hun vermogende klanten. Triodos doet dat zelfs voor alle spaarders met meer dan €100.000 'op de bank'. Een schrikbeeld voor consumenten is daarmee wel heel dichtbij gekomen. Een spaarrente onder de 0% maakt voor banken de weg vrij de rente aldoor verder te verlagen. Er lijkt nog altijd geen rem te zitten op de monetaire beleidsmaatregelen van de Europese Centrale Bank. Wij maken ons daar, net als De Nederlandsche Bank, grote zorgen over.

Vertrouwen in banken laag

Zolang de rente positief is of nul, komen spaarders niet in beweging. Dat verandert als de rente onder de 0% zakt. Uit panelonderzoek van de Consumentenbond blijkt dat bijna twee derde van de ondervraagden spaargeld weghaalt bij de bank, als die een negatieve spaarrente over spaarbedragen lager dan €100.000 in rekening gaat brengen. Nog eens één op de zes overweegt dat. Met alle mogelijke kwalijke gevolgen van dien. Intussen slinkt namelijk het aantal alternatieven waar sparen nog wél iets oplevert. De belofte van diverse banken geen negatieve spaarrente te gaan rekenen tot €100.000 wordt door bijna de helft van de ondervraagden niet geloofd. Op onze vraag of banken de voorwaarden van hun spaarrekeningen eenzijdig mogen wijzigen, zodat het rekenen van een negatieve spaarrente mogelijk wordt, antwoordt bijna 80% met 'nee'.

Rentebedingen zijn niet transparant en oneerlijk

Dat laatste sluit naadloos aan bij de bevindingen die Boels Zanders Advocaten op verzoek van de Consumentenbond op papier zette. Bijvoorbeeld: 'De bedingen uit de algemene voorwaarden die de bank het recht geven de voorwaarden van de overeenkomst eenzijdig aan te passen, zijn bedingen die in de lijst van artikel 3, lid 3, van de Richtlijn 93/13/EEG voorkomen, hetgeen een indicatie voor de oneerlijkheid vormt. Daarnaast geldt dat de (aangepaste) rentebedingen uit de algemene voorwaarden allerminst als transparant kunnen worden aangemerkt, hetgeen evenzeer een indicatie voor oneerlijkheid vormt. Om de redenen die ik hierboven aanhaalde, kwalificeren deze bedingen daadwerkelijk als oneerlijk, is er sprake van een aanzienlijke verstoring van het evenwicht en binden deze bedrijven de consument niet.'

Met andere woorden: het (Europese) recht verhindert dat lopende spaarovereenkomsten met particulieren juridisch gezien mogen worden 'opengebroken' om in de vergoeding van negatieve rente te voorzien.

Een gang naar de rechter – met alle voorziene kosten en vertraging van dien – is echter niet in het belang van de Nederlandse spaarders, meent zowel de Consumentenbond als zijn achterban. Op onze vraag wie er nu aan zet is om er desnoods voor te zorgen dat de banken de aanpassingen in hun voorwaarden moeten terugdraaien, antwoordde ruim 70% 'de politiek (minister van Financiën)'.

De bal ligt dus bij u! Uiteraard zijn wij graag bereid dit pleidooi nader toe te lichten en vragen te beantwoorden. Wij zien uw uitnodiging graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Sandra Molenaar
algemeen directeur

Bijlagen: persbericht inclusief onderzoeksresultaten/juridisch advies Boels Zanders Advocaten

c.c. Leden van de vaste Kamercommissie voor Financiën